C/2026/3927

1.9.2026.

PADOMES IETEIKUMS

(2026. gada 10. jūlijs),

par Latvijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

(C/2026/3927)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā ir noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) noteiktajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(2) Komisija 2025. gada 25. novembrī pieņēma atzinumu par Latvijas 2026. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā datumā Komisija uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Latvija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([2]) Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.

(3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri ir trīs pārmaiņu imperatīvi – inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja – un drošība. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

(4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads risinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ([3]). Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme Eiropas pusgada politikas prioritāšu īstenošanā, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.

(5) Komisija 2026. gada 3. jūnijā publicēja 2026. gada ziņojumu par Latviju. Tajā tika izvērtēts, kā Latvija īstenojusi 2025. gadā tai adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Latvija. Tajā bija arī novērtēts Latvijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības, kā arī sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(6) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Latvijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ([4]). Plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 5,9 % 2025. gadā, 3,6 % 2026. gadā, 3,4 % 2027. gadā un 3,3 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret 2023. bāzes gadu, ir 15,5 % 2025. gadā, 19,7 % 2026. gadā, 23,8 % 2027. gadā un 27,9 % 2028. gadā.

([2]) OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Latvijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/652, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/652/oj).

(7) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ([5]), un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Saņēmusi Latvijas lūgumu, Padome 2025. gada 8. jūlijā pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, kas ļauj Latvijai novirzīties no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem ([6]). Laikposms, kad tiek aktivizēta valsts izņēmuma klauzula (2025.–2028. gads), ļauj Latvijai pārskatīt valdības izdevumu prioritātes vai palielināt valdības ieņēmumus, lai ilgstoši lielāki aizsardzības izdevumi neapdraudētu fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

(8) Latvija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ([7]), informējot par ieteikto neto izdevumu maksimālo pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar kurām reaģē uz galvenajām problēmām, kas konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Latvijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.

(9) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 2,1 %, un SPCI inflācija bija 3,8 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 1,4 % un 2027. gadā – par 1,6 %, savukārt SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,6 % apmērā un 2027. gadā – 2,2 % apmērā.

(10) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([8]) Latvijas vispārējās valdības budžeta deficīts pieauga no 1,8 % no IKP 2024. gadā līdz 2,5 % no IKP 2025. gadā. Deficīta pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo iedzīvotāju ienākuma nodokļa reformas negatīvo fiskālo ietekmi un īpašuma ienākumu samazināšanos, ko ietekmē zemāki dividenžu maksājumi no valsts uzņēmumiem un zemāki procentu ieņēmumi. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 3,3 % no IKP un 2027. gadā – 4,3 % no IKP. Palielinājums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo lielākas investīcijas (tostarp aizsardzībā), pieaugošās procentu izmaksas un sociālo pārvedumu pastāvīgo pieaugumu – galvenokārt saistībā ar pensiju un pabalstu indeksāciju, kas pārsniedz ekonomikas izaugsmi, un pensiju saņēmēju skaita pieaugumu. Deficīta papildu pieaugums 2027. gadā galvenokārt atspoguļo iedzīvotāju ienākuma nodokļa reformas turpmākās sekas un īpašuma ienākumu samazināšanos, kā arī strauju aizsardzības izdevumu pieaugumu līdztekus pastāvīgi lielam sociālo pārvedumu pieaugumam.

(11) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ([9]), kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā bija ekspansīva, proti, 1,1 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā būs ekspansīva, proti, 1,5 % no IKP, un 2027. gadā – kopumā neitrāla.

([5]) Komisijas paziņojums "Aizsardzības izdevumu pieauguma iekļaušana Stabilitātes un izaugsmes paktā", Brisele, 19.3.2025., C (2025) 2000 final.

([6]) Padomes Ieteikums (2025. gada 8. jūlijs), ar ko Latvijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV C, C/2025/3970, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3970/oj).

([7]) 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([8]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

([9]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

(12) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([10]) Latvijas vispārējās valdības parāds pieauga no 46,2 % no IKP 2024. gada beigās līdz 46,9 % no IKP 2025. gada beigās. Parāda attiecības pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo budžeta deficītu un pozitīvu atlikumu un plūsmu korekciju. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām palielināsies līdz 48,8 % un līdz 2027. gada beigām – līdz 53,8 %. Palielinājums 2026. un 2027. gadā galvenokārt atspoguļo lielu primāro deficītu un augšupvērstas atlikumu un plūsmu korekcijas, ko ietekmē gaidāmā euroobligāciju dzēšana.

(13) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ([11]) kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Latvijā 2025. gadā bija 3,2 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,7 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. atsauces gadu. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi tie 2026. gadā būs 4,1 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 1,7 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu ([12]).

(14) Savienība vēl arvien saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Latvija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ([13]). Tie ietver dīzeļdegvielas akcīzes nodokļa samazinājumu, kas nav mērķorientēts, un mērķorientētu akcīzes nodokļa samazinājumu lauksaimniecības dīzeļdegvielai, abus piemērojot no 2026. gada 1. aprīļa līdz 30. jūnijam. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs mazākas par 0,1 % no IKP. Komisija lēš, ka šiem pasākumiem, ja tie paliktu spēkā līdz 2026. gada beigām, fiskālās izmaksas 2026. gadā sasniegtu 0,1 % no IKP.

(15) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Latvijā 2025. gadā pieauga par 5,0 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 10,2 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī ir mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu.

(16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Latvijā 2026. gadā pieaugs par 6,7 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 17,5 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 1,2 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu ([14]).

([10]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.
([11]) *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).
([12]) NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.
([13]) Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).
([14]) Tā kā Latvija izmanto valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, atbilstības novērtējums ir vērsts uz pēdējo minēto salīdzinājumu.

(17) Komisija 2026. gada 3. jūnijā nāca klajā ar ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu ([15]). Minētajā ziņojumā bija novērtēta Latvijas situācija attiecībā uz deficīta kritēriju, jo tās plānotais vispārējās valdības budžeta deficīts 2026. gadā pārsniedz atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka, ņemot vērā visus attiecīgos būtiskos faktorus, Latvija ir izpildījusi deficīta kritēriju. Ņemot vērā šo novērtējumu un izskatījusi saskaņā ar LESD 126. panta 4. punktu izveidotās Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu, Komisija nav ierosinājusi sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

(18) Publiskās finanses ir pakļautas spiedienam segt strukturālo izdevumu vajadzības. Pašreizējais gada budžets un vidēja termiņa budžeta struktūra ietver saistības palielināt no parāda finansētos aizsardzības izdevumus, bet nenodrošina pietiekamu finansējumu veselības aprūpei un sociālajai aizsardzībai. Zemie publiskie izdevumi veselības aprūpei turpina negatīvi ietekmēt tās pieejamību, turklāt tiek prognozēts, ka pensiju adekvātums vidējā termiņā un ilgtermiņā saglabāsies ļoti zems. Lai nodrošinātu pienācīgu finansējumu galvenajām prioritātēm, vienlaikus saglabājot fiskālo stabilitāti, ir vajadzīga visaptveroša pieeja, kas ietver papildu nodokļu ieņēmumu gūšanu, ēnu ekonomikas samazināšanu un izdevumu efektivitātes palielināšanu.

(19) Turklāt Latvija kā dalībvalsts pie ES austrumu ārējās robežas saskaras ar izdevumu spiedienu, kas saistīts ar aizsardzību un noturību pret hibrīddraudiem, piemēram, IT traucējumiem kritiskajā infrastruktūrā un dronu ielidojumiem, un specifiskām problēmām, kas ietekmē ekonomiskās un sociālās attīstības dinamiku. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ne tikai saasina dažas no esošajām strukturālajām problēmām, bet arī palielina spiedienu uz drošību, traucē pārrobežu saimniecisko darbību un samazina investīciju pievilcību. Lai gan Latvija jau ir ievērojami palielinājusi aizsardzības izdevumus, drošības problēmu risināšanai ir vajadzīgas turpmākas investīcijas civilajā aizsardzībā un sagatavotībā, kā arī militārajā mobilitātē. Šādas investīcijas varētu radīt divkāršu ieguvumu, proti, tās varētu risināt drošības problēmas un sniegt iespējas reģionu ekonomikai.

(20) Latvijas nodokļu ieņēmumi 2024. gadā bija 34,9 % no IKP un saglabājās zemāki par ES vidējo rādītāju, proti, 39,4 %. Latvija joprojām lielā mērā paļaujas uz patēriņa un darbaspēka nodokļiem kā galvenajiem ieņēmumu avotiem. Kapitāla nodokļi (tostarp uzņēmumu ienākuma nodoklis) un īpašuma nodokļi veido mazāku nodokļu struktūras daļu nekā citās ES dalībvalstīs. 2025. un 2026. gadā Latvija nedaudz palielināja kapitāla nodokļus un dažādus patēriņa nodokļus, kas mazāk kaitē izaugsmei un kalpo politikas mērķiem (tostarp akcīzes nodokli degvielai, tabakai, alkoholam un bezalkoholiskajiem dzērieniem; uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli un azartspēļu un izložu nodokli). Tomēr papildu ieņēmumus no šiem nodokļiem ir būtiski mazinājusi 2025. gada darbaspēka nodokļu reformas ieņēmumus samazinošā ietekme.

(21) Saskaņā ar 2024. gada apsekojuma datiem joprojām liels īpatsvars ir ēnu ekonomikai, proti, 21,4 % no IKP, kas lielā mērā skaidrojams ar nedeklarēto algu ("aplokšņu algu") lielo īpatsvaru. Lai gan Latvija īsteno pasākumus, kuru mērķis ir labāk atklāt nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, piemēram, obligātu e-rēķinu sagatavošanu darījumiem un nodokļu maksātāju reitinga sistēmu, ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai uzlabotu digitālos rīkus, veicinātu brīvprātīgu atbilstības nodrošināšanu un stiprinātu izpildes mehānismus.

(22) Pretēji iepriekšējo gadu praksei, 2026. gada budžeta sagatavošanā lielākā daļa ietaupījumu, kas tika konstatēti izdevumu pārskatīšanā, tika novirzīti valdības galveno prioritāšu finansēšanai. Lai gan 2026. gada process bija atzinīgi vērtējama pieejas maiņa, Latvija varētu būt ieguvēja no šīs prakses turpmākas institucionalizācijas turpmākajos budžetos, kā arī no izdevumu pārskatīšanas tvēruma un vērienīguma paplašināšanas. Publisko izdevumu kvalitāti un efektivitāti var stiprināt arī citi pasākumi, kas palīdz īstenot uz sniegumu balstītu budžeta izstrādi.

([15]) Komisijas ziņojums, kas sagatavots saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu (3.6.2026., COM (2026) 302 final).

(23) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību Savienības finansēšanas instrumentu sekmīgā īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

(24) Latvijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Latvija jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tomēr dažās jomās var būt nepieciešama intensīvāka īstenošana, tostarp tajās, kas saistītas ar liela mēroga infrastruktūru, transportu, kā arī MVU atbalsta palielināšanu reģionos ārpus galvaspilsētas. Ir būtiski nodrošināt, ka ātri un efektīvi tiek īstenotas jaunās investīcijas, ko Latvija identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ([16]) noteiktajām prioritātēm.

(25) Latvija saskaras ar problēmām, kas saistītas ar piekļuvi finansējumam, pētniecību un inovāciju, energoefektivitāti, ilgtspējīgu transportu, resursu pārvaldību, darbaspēka un prasmju trūkumu, sociālo aizsardzību, piekļuvi veselības aprūpei un mājokļiem.

(26) Lai gan monetārās politikas atvieglošanas rezultātā kreditēšanas aktivitāte kopš 2024. gada ir palielinājusies, banku aizdevumos uzņēmumiem nav notikušas būtiskas strukturālas izmaiņas. Kaut arī valdības iniciatīvas ir uzlabojušas mājsaimniecību kreditēšanas nosacījumus, konkrēti, ir vienkāršoti hipotekārās refinansēšanas nosacījumi, uzņēmumu aizņemšanās noteikumi lielākoties nav mainījušies. Latvija ir īstenojusi dažas publiskā atbalsta shēmas, galvenokārt ar valsts attīstības finanšu institūcijas *ALTUM* starpniecību, tostarp publisko garantiju shēmu, lielo investīciju programmu, atbalstu investīcijām zaļās pārkārtošanās jomā (piemēram, centralizētā siltumapgādē un biometāna ražošanā), kā arī iniciatīvas inovācijas, ekonomikas noturības un militāro un divējāda lietojuma produktu jomā. Ir jāpieliek lielākas pūles, lai atbalstītu uzņēmumu investīcijas digitālajā pārkārtošanā, tostarp digitālās pamatintensitātes palielināšanā. Neraugoties uz banku spēcīgo finansiālo stāvokli, vēl arvien pastāv stingras nodrošinājuma prasības un augstas procentu likmes, jo īpaši ārpus Rīgas. Latvijas kapitāla tirgus joprojām nav pietiekami attīstīts. Turpina pastāvēt problēmas saistībā ar finansējuma iespēju paplašināšanu ārpus tradicionālajiem avotiem, par ko liecina zema akciju tirgus kapitalizācija un ierobežota paļaušanās uz biržā kotētām akcijām un obligācijām finansējuma iegūšanai. Riska kapitāla ieguldījumi atpaliek no ES vidējā rādītāja – to izvēršanu kavē vājš privātais finansējums, savukārt Latvijas pensiju fondiem ir raksturīgas ierobežotas iekšzemes investīcijas un zema peļņa. Finansējuma pieejamību varētu uzlabot, veicinot aizņēmēju mobilitāti un konkurenci uzņēmumu kreditēšanas tirgū, turpinot centienus uzlabot valsts aizdevumu un garantiju shēmas, kā arī aktivizējot kapitāla tirgus.

(27) Inovāciju vēl aizvien ierobežo Latvijas zemais pētniecības un izstrādes izdevumu līmenis, jo īpaši privātajā sektorā, par ko liecina tas, ka patentu pieteikumu skaits uz miljardu IKP joprojām ir mazāks par pusi no ES vidējā rādītāja. Uzņēmumu un akadēmisko aprindu sadarbība joprojām ir ierobežota, un tas palēnina zināšanu nodošanu. Uzņēmumi ziņo, ka sadarbību ar pētniecības iestādēm apgrūtina garas un sarežģītas procedūras, savukārt pētniekiem trūkst stimulu iesaistīties lietišķos projektos. Šo problēmu sekas ir vājš produktivitātes pieaugums, jo īpaši ārpus galvaspilsētas reģiona, ko vēl vairāk saasina zema kapitāla intensitāte un ierobežota pārdale pa nozarēm. Jaunuzņēmumu darbība atpaliek arī no Igaunijas un Lietuvas, jo gadā tiek reģistrēts mazāks skaits jaunu uzņēmumu. Neraugoties uz labvēlīgo regulatīvo vidi, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu ekosistēmas joprojām nav pietiekami attīstītas sadrumstalota un maza finansiālā atbalsta dēļ. Šos jautājumus risinātu stratēģiski izstrādāts finansiālais atbalsts, kuram, piemēram, būtu obligāti jānodrošina privātais līdzfinansējums vai jānodarbina pētnieki, un progress saistībā ar augstākās izglītības reformu, lai veicinātu sadarbību ar nozarēm, –tie palīdzētu veidot spējas un veicināt inovāciju, tādējādi paplašinot iesaisti pētniecībā un inovācijā un uzlabojot produktivitātes līmeni. KFP izaugsmi ilgākā termiņā laika gaitā stiprinātu arī ilgtermiņa politika, kas Latvijā palīdzētu augt jaunuzņēmumiem un stimulētu uzņēmumu investīcijas pētniecībā un izstrādē, kā arī atbalsts pētniecības un izstrādes darbvietām privātajā sektorā.

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

(28) Latvija no atjaunīgajiem energoresursiem 2025. gadā saražoja 73 % no neto elektroenerģijas – tas ir viens no lielākajiem īpatsvariem ES, un lielāko daļu šīs izlaides veidoja hidroenerģija. Uzstādītā saules enerģijas jauda pēdējos gados ir palielinājusies, taču vēja enerģijas jauda ir palielinājusies tikai nedaudz. Ņemot vērā ierobežotās iespējas vēl vairāk palielināt hidroenerģijas ražošanu, vēja un saules enerģijas ražošanas izvēršanai ir izšķiroša nozīme, lai samazinātu pakļautību fosilās degvielas cenu svārstīgumam un atkarību no tās. Lai gan nesenās likumdošanas un regulatīvās iniciatīvas ir zināmā mērā mazinājušas tīkla pārslodzi, tīkla rindas pārvaldību varētu uzlabot, piemēram, no rindas kārtības pārejot uz pieeju, saskaņā ar kuru prioritāte tiek piešķirta īstenošanai gataviem un finansiāli dzīvotspējīgiem projektiem. Turklāt ir jārīkojas, lai samazinātu laiku, kas nepieciešams atļauju piešķiršanai atjaunīgās enerģijas projektiem. Visbeidzot, neraugoties uz pašreizējiem centieniem, varētu paātrināt atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritoriju izraudzīšanās procesu.

(29) Latvijas elektroenerģijas patērētāji joprojām ir pakļauti straujiem cenu kāpumiem, jo īpaši atjaunīgās enerģijas zemas izlaides periodos, kad sistēma ir vairāk atkarīga no dārgas fosilās degvielas enerģijas ražošanas un importa; tas liecina, ka joprojām svarīgi ir veicināt nefosilus elastības risinājumus, piemēram, enerģijas uzkrāšanu un pieprasījumreakciju. 2025. gadā ar ES finansējuma atbalstu tika pasūtītas divas akumulatoru enerģijas uzkrāšanas sistēmas, kas sāka sniegt galvenos elastības pakalpojumus. Nesenās regulatīvās izmaiņas vienkāršoja atļauju piešķiršanu līdzizvietotu enerģijas uzkrātuvju un atjaunīgās enerģijas ražošanas iekārtu projektiem. Lai sekmētu, ka patērētāji un operatori Latvijas elektroenerģijas sistēmā rada elastību, varētu darīt vairāk, piemēram, veicināt neatkarīgu mazapjoma pieprasījuma agregatoru izveidi un pāreju uz dinamiskas cenas elektroenerģijas līgumiem un izmēģināt elastības izmēģinājuma projektus ar lielākiem dalībniekiem.

(30) Lai gan uz ēku sektoru attiecināmais enerģijas galapatēriņš pēdējos gados ir samazinājies, šis sektors vēl aizvien ir nozīmīgs enerģijas patērētājs valstī, un ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai sasniegtu 2030. gada renovācijas un energoefektivitātes mērķrādītājus. 2025. gadā tika īstenotas regulatīvas un likumdošanas iniciatīvas, lai paātrinātu renovācijas rādītājus, tostarp tika pārskatīti balsošanas un lēmumu pieņemšanas noteikumi daudzdzīvokļu ēkās. Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā, ka daudzas daudzdzīvokļu ēkas ir būvētas pirms 1990. gada. Energoefektivitātes atbalsta shēmas joprojām ir atkarīgas no publiskā finansējuma, galvenokārt no ES finansējuma. Latvija varētu būt ieguvēja no papildu privātā finansējuma piesaistīšanas, piemēram, piedāvājot vairāk finanšu instrumentu un riska mazināšanas iespēju, taču uz dotācijām balstītu atbalstu novirzot neaizsargātākām mājsaimniecībām. Ir jāpieliek īpašas pūles, lai veicinātu elektrifikāciju un energoefektīvu mazoglekļa tehnoloģiju ieviešanu siltumapgādē un dzesēšanā, kas veido lielāko daļu no mājokļu enerģijas galapatēriņa.

(31) Lai gan Latvija ir veikusi pasākumus, lai dekarbonizētu transporta nozari, tā joprojām ir viens no lielākajiem siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju avotiem valstī. Autotransports 92 % apmērā ir atkarīgs no fosilajām degvielām un rada 83 % no transporta emisijām. Transporta enerģijas likums, kas tika pieņemts 2025. gada beigās un stājās spēkā 2026. gada 1. janvārī, nodrošina satvaru *RED* III mērķrādītāju sasniegšanai transporta nozarē. Privāto elektrotransportlīdzekļu izmantošana nedaudz palielinājās no 0,8 % 2024. gadā līdz 1,05 % 2025. gadā, savukārt mazas noslodzes transportlīdzekļu uzlādes infrastruktūra 2025. gadā divkāršojās, lai gan sākotnēji tā bija zema un lielas noslodzes transportlīdzekļiem joprojām ir ierobežota. Tāpēc Latvija varētu būt ieguvēja no turpmākas mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu ieviešanas veicināšanas, arī attiecībā uz tās komerciālo autoparku, un no savu uzlādes infrastruktūru paplašināšanas, jo īpaši lielas noslodzes transportlīdzekļiem. Kas attiecas uz dzelzceļa transportu – lai gan 90 % dzelzceļa pasažieru pārvadājumu ir elektrificēti, kravu pārvadājumu pakalpojumi vēl arvien ir atkarīgi no dīzeļdegvielas, un Latvijas kopējā dzelzceļa elektrifikācija ir tikai 14 % salīdzinājumā ar vidējo pārklājumu ES 57 % apmērā. Paredzams, ka "*Rail Baltica*" pabeigšana stratēģiski integrēs Latviju ES dzelzceļa tīklā un ievērojami uzlabos dzelzceļa pārklājumu, vienlaikus atvieglojot pāreju no autoceļiem uz dzelzceļu un tādējādi atbalstot transporta radīto SEG emisiju turpmāku samazināšanu.

(32) Latvija saskaras ar problēmām pārejā uz aprites ekonomiku, un tās resursu produktivitāte pašlaik ir aptuveni puse no ES vidējā rādītāja. Latvija ir ievērojami samazinājusi SEG emisijas apstrādes rūpniecībā, bet Latvijas apstrādes rūpniecības energointensitāte joprojām ir viena no augstākajām ES. Lai gan Latvija ir uzlabojusi savu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu – 2025. gadā ieviešot tekstilizstrādājumu dalītu savākšanu un 2026. gadā ieviešot e-cigarešu depozīta sistēmu – un tai ir labs konkrētu atkritumu plūsmu (plastmasas iepakojuma, būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu) reciklēšanas rādītājs, tās apritīgo materiālu izmantošanas rādītājs 2024. gadā bija tikai puse no ES vidējā rādītāja (6,8 % salīdzinājumā ar 12,2 % ES), tāpēc tā varētu būt ieguvēja no turpmākiem uzlabojumiem. Gandrīz puse no sadzīves atkritumiem Latvijā tāpat kā līdz šim tiek nosūtīti uz atkritumu poligoniem. Latvija nav uz pareizā ceļa, lai sasniegtu savu oglekļa piesaistes mērķi. 2020.–2023. gadā SEG emisiju pieaugums ZIZIMM nozarē ir kumulatīvs rezultāts, ko rada augstāki mežizstrādes rādītāji un augstāki koku bojāejas rādītāji nobriedušos mežos.

(33) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo lomu Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu savas ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Latvijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.

(34) Konkurētspējas attīstību joprojām kavē darbaspēka un prasmju trūkums, tostarp *STEM* nozarēs, mācībspēku vidū, pētniecībā un digitalizācijā, kā arī sociālajā un veselības aprūpes nozarē. Darbaspēks vēl aizvien ļoti trūkst tādās nozarēs kā enerģijas ražošana un apstrādes rūpniecība, un paredzams, ka nākamajās desmitgadēs šis trūkums palielināsies. Kvalificētus darbiniekus, tostarp tādās nozarēs kā izglītība, veselības aprūpe un sociālā aprūpe, palīdzētu piesaistīt un noturēt labāki darba apstākļi. Turklāt mazais absolventu skaits zinātnē, tehnoloģijā, inženierzinātnēs un matemātikā (*STEM*) un darbaspēka trūkums pētniecībā apdraud Latvijas inovācijas spējas un konkurētspēju. Latvijai ir zems sniegums digitālo prasmju (īpaši digitālo pamatprasmju) jomā, kur tā ierindojas ceturtajā zemākajā vietā ES, un tas ietekmē arī MVU digitalizāciju. Neraugoties uz nesenajiem centieniem, Latvijas pieaugušo izglītības sistēma joprojām ir sadrumstalota un nav pilnībā pielāgota darba tirgus vajadzībām. Latvija varētu būt ieguvēja no ilgtermiņa plānošanas nostiprināšanas pieaugušo izglītībā, pieņemot valsts stratēģiju cilvēkkapitāla attīstībai. Aktīvu darba tirgus politiku (ADTP) un profesionālo izglītību un apmācību (PIA) varētu labāk sasaistīt ar darba tirgus vajadzībām, cieši sadarbojoties ar darba devēju organizācijām un arodbiedrībām.

(35) Latvijā tāpat kā līdz šim ir augsts nevienlīdzības līmenis, un ienākumu kvintiļu attiecības rādītājs palielinājās no 6,28 2024. gadā līdz 6,68 2025. gadā, kas ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju, proti, 4,62. Turklāt, lai gan nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu īpatsvars 2024. gadā samazinājās līdz 24,3 %, tas vēl aizvien ir lielāks par ES vidējo rādītāju (21 %). Nabadzības risks ir īpaši augsts neaizsargātām grupām, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkiem, cilvēkiem ar invaliditāti un viena vecāka mājsaimniecībām. Tas atspoguļo sociālās aizsardzības salīdzinoši zemo segumu un zemo adekvātumu, jo īpaši attiecībā uz pabalstiem, kas ir neatkarīgi no iemaksām. Otro gadu pēc kārtas ir samazinājusies sociālo pārvedumu (kas nav pensijas) ietekme, kas jau bija viena no zemākajām ES. Kas attiecas uz personām ar invaliditāti, īpašo aprūpes pabalstu segums ir zems, un esošie pabalsti nav palielināti inflācijai atbilstīgā līmenī. Neraugoties uz dažiem neseniem pasākumiem, vecuma pensiju adekvātums joprojām ir viens no zemākajiem ES, un paredzams, ka turpmākajos gados, ja netiks rasts politikas risinājums, kopējais aizvietošanas koeficients turpinās pasliktināties. Vēl aizvien nav pietiekami attīstīti sociālie pakalpojumi un ilgtermiņa aprūpe, jo īpaši aprūpe mājās. Turklāt ekonomiskajā un sociālajā attīstībā joprojām pastāv teritoriālās atšķirības. Krievijas un Baltkrievijas pierobežas reģionus, jo īpaši Latgali, un lauku apvidus īpaši ietekmē iedzīvotāju skaita samazināšanās, zemāks izglītības līmenis, ierobežota piekļuve veselības aprūpei un sociālajiem pakalpojumiem, kas saasina sociālās atstumtības un nabadzības riskus. Šo problēmu risināšana arī palīdzētu atbalstīt augšupēju sociālo konverģenci atbilstoši Komisijas dienestu sociālās konverģences sistēmas otrā posma valstu analīzei ([17]).

(36) Veselības rādītāji Latvijā nav būtiski uzlabojušies, un valstī ir reģistrēts viens no zemākajiem paredzamā mūža ilguma rādītājiem ES, kā arī augsti novēršamas mirstības rādītāji. Neraugoties uz zināmu papildu finansējumu, mazie publiskie izdevumi veselības aprūpei ietekmē sistēmas noturību un vēl aizvien kavē piekļuvi kvalitatīvai aprūpei, par ko liecina ilgais gaidīšanas laiks un lielie personīgie maksājumi ierobežotās valsts apmaksāto veselības pakalpojumu paketes dēļ. Lai gan valdība ir veikusi dažus pasākumus, lai novērstu lielos personīgo maksājumu izdevumus, tostarp paplašinājusi kompensējamo zāļu sarakstu un palielinājusi kompensācijas likmi, lielie personīgie maksājumi joprojām rada nesamērīgu finansiālu slogu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, tādējādi saasinot nevienlīdzību veselības rezultātu ziņā un izraisot augstu neapmierināto medicīnisko vajadzību līmeni visiem iedzīvotājiem. Turklāt medicīnas iestādes saskaras ar nopietnu veselības aprūpes darbinieku trūkumu, kad pieņemšanu darbā un paturēšanu darbā kavē slikti darba nosacījumi. Darbiniekus nozarē varētu palīdzēt piesaistīt lielas darba slodzes novēršana, atalgojuma strukturāla palielināšana valsts veselības aprūpes nozarē un karjeras rezultātu uzlabošana. Dzīvesveida riska faktori, piemēram, pārmērīgs alkohola patēriņš, smēķēšana un zema fiziskā aktivitāte, joprojām ir galvenie iemesli, kuru dēļ veselības rezultāti ir slikti. Rezultātus varētu uzlabot, izvēršot veselības profilakses politiku, tostarp skrīningu un sabiedrības veselības kampaņas.

([17]) SWD(2026) 122 – Otrā posma valstu analīze par sociālo konverģenci saskaņā ar sociālās konverģences sistēmu (*SCF*), 2026.

(37) Latvijas dzīvojamais fonds joprojām ir novecojis un neatbilstīgs, jo īpaši energoefektivitātes ziņā, jo ieguldījumi gadiem ilgi ir bijuši nepietiekami, un daudzas daudzdzīvokļu ēkas ir būvētas pirms 1990. gada. Tas rada finansiālu spiedienu uz mājsaimniecībām, īpaši ņemot vērā pieaugošās enerģijas izmaksas. Liela reģionālā un sociālekonomiskā nevienlīdzība ierobežo mājokļu attīstību un renovēšanu, jo īpaši ārpus Rīgas. Turklāt īres tirgus un sociālo mājokļu tirgus vēl arvien nav pietiekami attīstīts. Piekļuve sociālajiem mājokļiem galvenokārt tiek nodrošināta, pamatojoties uz ienākumu līmeni, un nav labi pielāgota personu ar invaliditāti vajadzībām. Pieeja "mājoklis vispirms" nav pietiekami attīstīta, un tā attiecas tikai uz Rīgas reģionu. Kopumā bezpajumtniecība joprojām ir pastāvīga sociāla problēma, un valsts politikā tā netiek pietiekami risināta. Kvalitatīvu un cenas ziņā pieejamu mājokļu trūkums kavē darbaspēka mobilitāti un sociālo labklājību. Latvija ir īstenojusi dažas shēmas, lai atbalstītu cenas ziņā pieejamu mājokļu būvniecību reģionos, galvenokārt ar valsts attīstības finanšu iestādes *ALTUM* starpniecību, taču ir jāpieliek lielākas pūles, lai paplašinātu sociālo mājokļu fondu un uzlabotu mājokļu kvalitāti un piemērotību, tostarp, veicot renovāciju un uzlabojot energoefektivitāti, jo īpaši ārpus galvaspilsētas reģiona.

(38) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Latviju 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro un trešo ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot septīto, devīto un desmito ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 5. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu,

AR ŠO IESAKA Latvijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Turpināt ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, un vienlaikus izmantot elastību, ko paredz Padomes aktivizētā valsts izņēmuma klauzula. Stiprināt aizsardzības gatavību, vienlaikus nodrošinot izdevumu efektivitāti un pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka pasākumi, kuru mērķis ir mazināt enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, un ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām, kas paredzētas ES fiskālajā sistēmā. Nodrošināt, lai publiskās finanses spētu absorbēt strukturālo izdevumu vajadzības, tostarp aizsardzības un noturības pret hibrīdapdraudējumu, veselības aprūpes un sociālās aizsardzības jomā; tas būtu darāms, piemēram, nodokļu bāzē plašāk iekļaujot avotus, kas mazāk kaitē izaugsmei, veicinot pasākumus, kas oficiālajā ekonomikā integrē neoficiālu vai nedeklarētu darbību, un ieviešot praksi novirzīt izdevumus uz prioritārām jomām, kas noteiktas publisko izdevumu pārskatīšanā, vienlaikus paplašinot to tvērumu un vērienīgumu.

2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās kohēzijas politikas satvara viduposma pārskatīšanā. Risināt unikālās sociālekonomiskās, drošības un civilās sagatavotības problēmas, kas īpaši skar reģionus pie ES ārējās austrumu robežas, tostarp pievērsties vajadzībai investēt divējāda lietojuma infrastruktūrā.

3. Uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu piekļuvi finansējumam, arī ārpus galvaspilsētas reģiona, tostarp, stimulējot konkurenci finanšu nozarē un attīstot kapitāla tirgu. Atvieglot uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, digitalizāciju. Veicināt privātās investīcijas pētniecībā un inovācijā, tostarp, stiprinot uzņēmumu un akadēmisko aprindu sadarbību, samazinot administratīvo slogu publiskā un privātā sektora partnerībās un atbalstot pētniecības komercializāciju un inovācijas izvēršanu.

4. Turpināt atjaunīgās enerģijas izvēršanu, piemēram, uzlabojot atļauju piešķiršanas procesu, izraugoties paātrinātas atjaunīgo energoresursu apguves teritorijas un veicinot nefosilas elastības risinājumus. Palielināt ēku energoefektivitāti un dekarbonizāciju. Paātrināt transporta dekarbonizāciju, tostarp, paātrinot "*Rail Baltica*" pabeigšanu. Vairot resursefektivitāti un sekmēt pāreju uz aprites ekonomiku, izmantojot ekoinovāciju un ilgtspējīgu resursu pārvaldības praksi.

5. Novērst darbaspēka un prasmju trūkumu, tostarp, mērķtiecīgi pilnveidojot pieaugušo prasmes un pārkvalificējot tos, lai apmierinātu darba tirgus vajadzības un uzlabotu darba apstākļus. Stiprināt sociālo aizsardzību, lai mazinātu nabadzību un nevienlīdzību, tostarp, uzlabojot vecuma pensiju adekvātumu un piekļuvi kvalitatīviem sociālajiem pakalpojumiem. Stiprināt veselības aprūpes sistēmas pietiekamību un pieejamību, lai uzlabotu rezultātus veselības jomā, tostarp, nodrošinot pienācīgus cilvēkresursus un finanšu resursus, paplašinot valsts apmaksāto veselības pakalpojumu paketi, samazinot pacientu personīgos maksājumus un stiprinot profilaktiskus pasākumus veselības jomā. Palielināt cenas ziņā pieejamu mājokļu un sociālo mājokļu pieejamību un kvalitāti, jo īpaši ārpus galvaspilsētas reģiona.

Briselē, 2026. gada 10. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

S. HARRIS